

KLAGANDE

Nordic BIM Sweden AB, 556552-9616

Ombud: Advokat Lukas Granlund och biträdande juristen
Nathalie Bjerselius

MOTPART

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag, 556034-8970

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 3 juni 2025 i mål nr 8496-25,
se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens interimistiska beslut den 13 juni 2025 upphör därmed att
gälla.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 704695

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/kammarratten-i-stockholm/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Nordic BIM Sweden AB (Nordic BIM) yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten. Till stöd för överklagandet förs bl.a. följande fram. Nordic BIM ska anses ha talerätt även om anbud inte har lämnats. Kravet på leverans med hänvisning till Revit utgör inte ett krav på den miljö i vilken den efterfrågade leveransen ska fungera, utan ett krav på den efterfrågade leveransen som sådan. Kravet är därmed en teknisk specifikation.

Vid upphandling av en tjänst måste tjänsten levereras på något sätt, till skillnad från vid upphandling av en vara då varan är detsamma som det som levereras. I den aktuella situationen sker leveransen av tjänsterna genom ritningshandlingar. För att kunna leverera en handling krävs en programvara. Att ställa krav på den programvaran är att ställa krav på upphandlingsföremålet. En tolkning som innebär att endast det som anskaffas (dvs. konsulttjänster) och inte hur det som anskaffas ska levereras (i Revit) omfattas av de tekniska specifikationerna är alldeles för snäv. I Kammarrätten i Sundsvalls dom den 13 juli 2012 i mål nr 1388-12 var frågan om den upphandlande myndigheten hade rätt att ställa krav på färg och tapet med hänvisning till varumärken. Upphandlingsföremålet var måleriarbeten. Om färg och tapet var en del av upphandlingsföremålet var dock inte en fråga för domstolen i målet.

Det har inte motiverats utifrån det som ska anskaffas att handlingarna måste levereras i originalformat i Revit. Det hade varit fullt möjligt att beskriva vad som ska levereras med information, kvalitet och validering snarare än med vilket program som arbetet ska utföras. Kravet är inte sakligt motiverat och står i strid med principerna om likabehandling, proportionalitet och transparens. Syftet med kravet hade kunnat uppnås genom att ställa krav på leverans enbart i IFC-format.

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag (SISAB) anser att överklagandet i första hand ska avvisas och i andra hand avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Talerätt

Det har inte kommit fram annat än att Nordic BIM har ett intresse av att tilldelas kontrakt i upphandlingen. Kammarrätten anser i likhet med förvaltningsrätten att Nordic BIM har talerätt.

Kravet på leverans i Revit

Den huvudsakliga frågan i målet är om kravet på att BIM-projekteringen ska levereras i ett format som är fullt ut kompatibelt med Revit utgör en teknisk specifikation som står i strid med 9 kap. 6 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU.

De tekniska egenskaper som varan, tjänsten eller byggtreprenaden ska ha ska enligt 9 kap. 1 § LOU anges som tekniska specifikationer. De egenskaper som specificeras får bl.a. avse processen eller metoden för att producera eller tillhandahålla varan, tjänsten eller byggtreprenaden. Det gäller också när de egenskaper som avses inte är egenskaper hos den berörda varan, tjänsten, byggtreprenaden eller det berörda byggnadsverket. Egenskaperna måste dock ha anknytning till det som ska anskaffas. Enligt huvudregeln i 9 kap. 6 § LOU får de tekniska specifikationerna inte innehålla hänvisningar till bl.a. varumärken om det leder till att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas.

Begreppet tekniska specifikationer i LOU:s mening är vidsträckt. Avgörande är dock att specifikationerna har en koppling till upphandlingsföremålet, dvs. att de avser egenskaper hos den upphandlande varan eller

tjänsten. Det i målet aktuella kravet innebär att de arkitektuppdrag som utförs ska resultera i ritningar som ska levereras till SISAB i ett format som gör att ritningarna kan hanteras fullt ut i programvaran Revit. Det är ostridigt att Revit är en del av SISAB:s tekniska IT-infrastruktur. Kammarrätten anser att kravet inte kan uppfattas som att varumärket Revit ska användas vid utförandet eller tillhandahållandet av den tjänst som upphandlas. Det rör sig istället om ett krav på att leveransen av tjänsterna ska vara kompatibel med en befintlig teknisk lösning hos leverantören. Kravet kan därför inte anses utgöra en teknisk specifikation av upphandlingsföremålet. Bestämmelserna i 9 kap. 6 § LOU är därmed inte tillämpliga.

Det som Nordic BIM därutöver har fört fram om att upphandlingen strider mot LOU och det som i övrigt framgår av utredningen ger inte kammarrätten anledning att göra någon annan bedömning än den som förvaltningsrätten har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-09).

I avgörandet har deltagit kammarrättsrådet Pär Hemmingsson (ordförande), kammarrättsrådet Susanne Ericson och tf. assessorn Julia Romeis (referent).

Föredragande har varit fiskalen Viktor Rindmo.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 5

DOM
2025-06-03
Meddelad i Stockholm

Mål nr
8496-25

SÖKANDE

Nordic BIM Sweden AB, 556552-9616

Ombud: Advokat Lukas Granlund och biträdande jurist Nathalie Bjerselius

MOTPART

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag SISAB, 556034-8970

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
 76 Stockholm

E-post
avd5.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

BAKGRUND

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag (SISAB) genomför en ramavtalsupphandling benämnd ”Konsulttjänster arkitekt och ljusdesign 2025”, dnr SISAB 2024/406. Upphandlingen genomförs med ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Nordic BIM Sweden AB (bolaget) har inte lämnat anbud i upphandlingen. Upphandlingen innehåller vissa krav på byggnadsinformationsmodellering (BIM).

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att upphandlingen ska göras om och för fram bl.a. följande. SISAB har ställt upp ett krav som strider mot principerna om proportionalitet, likabehandling och transparens samt gjort en hänvisning i strid med bestämmelsen i 9 kap. 6 § LOU. Bolaget har lidit eller kan komma att lida skada.

SISAB bestrider bifall till ansökan och för fram bl.a. följande. SISAB har inte brutit mot någon bestämmelse i LOU eller någon av de gemenskapsrättsliga principer som LOU vilar på. Upphandlingsdokumenten uppfyller lagens krav på förutsebarhet och transparens. Bolaget saknar dessutom talerätt och har inte lidit skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Talerätt

Enligt SISAB saknar bolaget talerätt eftersom det är en mjukvaruleverantör och inte tillhandahåller arkitekttjänster. SISAB bestrider därför att bolaget hade kunnat lämna anbud i upphandlingen. Bolaget är inte en potentiell

anbudslämnare och saknar därmed talerätt och har inte lidit skada i LOU:s mening.

Bolaget anser sig ha talerätt.

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma lida skada vid en offentlig upphandling får enligt 20 kap. 4 § LOU ansöka om överprövning av upphandlingen. Det är sökandens egen uppfattning om skada eller risk för skada som är relevant (se HFD 2013 ref. 53). En leverantör har dock endast rätt att få en upphandling överprövad om denne har eller har haft ett intresse av att ingå avtal i upphandlingen (se HFD 2017 ref. 62). För att en presumtiv leverantör ska anses ha ett sådant intresse finns inget generellt krav att denne ska ha gett in ett anbud (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 25 mars 2019 i mål nr 9021-18).

Bolaget har inte lämnat anbud i förevarande upphandling. Annat har inte framkommit än att bolaget får anses vara en leverantör i den mening som avses i 1 kap. 16 § LOU. Eftersom bolaget anser sig ha lidit skada på grund av att kravställningen, enligt bolaget, strider mot de grundläggande principerna, uppfyller bolaget förutsättningarna för rätt att ansöka om överprövning av upphandlingen. En sakprövning av bolagets ansökan ska därmed ske i målet.

Utgångspunkter för prövningen

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 9 kap. 6 § LOU framgår att om det leder till att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas får de tekniska specifikationerna inte innehålla hänvisningar

till bland annat varumärken. Sådana hänvisningar får dock förekomma om det motiveras av det som ska anskaffas eller det annars inte är möjligt att beskriva det som ska anskaffas tillräckligt tydligt. En sådan hänvisning ska följas av orden ”eller likvärdigt”

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på (RÅ 2009 ref. 69).

Upphandlingsdokumenten

Mot bakgrund av vad som framgår av upphandlingsdokumenten och vad parterna har fört fram i domstolen är följande utrett om kraven på BIM-ansvarig och programvaran.

Leverantören inom företaget ska ha en BIM-ansvarig som ansvarar för BIM-projektering. BIM-projekteringen ska levereras i IFC-format. BIM-projekteringen ska dessutom levereras i originalformat i Revit, alternativt i originalformat ifrån annan BIM-programvara som är fullt kompatibel med Revit. Det anges att skälet till kravet är att SISAB:s befintliga programvara är Revit och att SISAB är i behov av att hantera filer i originalformat i den befintliga infrastrukturen. Det är leverantören som ansvarar för att filer från eventuell alternativ BIM-programvara är fullt ut kompatibel med Revit i den meningen att ingen information går förlorad i en konvertering och att originalformatet i alla avseenden fungerar såsom originalformat levererade från Revit. Det är SISAB som bedömer uppfyllnadsgraden av likvärdigheten.

Vad parterna i huvudsak för fram i domstolen*Bolaget*

Kravet innehåller en enligt 9 kap. 6 § LOU otillåten hänvisning till Revit. Bestämmelsen är inte begränsad till att avse krav på upphandlingsföremålet. Vidare innebär kravet att leverantörer behandlas olika, trots att några sakliga skäl för det inte föreligger, vilket i sin tur innebär att kravet strider mot likabehandlingsprincipen. Det är inte fråga om att SISAB beskriver sin befintliga infrastruktur.

Kravet går också längre än vad som är nödvändigt för att säkerställa det eftersträvade syftet. Detta dels eftersom det finns mindre ingripande alternativ, dels eftersom den negativa effekten som kravet får, dvs. att en eller flera anbudsgivare inte ges möjlighet att lämna konkurrenskraftiga anbud, men även mer långsiktiga effekter såsom naturliga monopol och minskad konkurrens, är oproportionerlig och överdriven jämfört med det eftersträvade syftet, dvs. att hantera filer i originalformat i SISAB:s befintliga struktur och i förlängningen att undvika merarbete och merkostnader.

Vad som krävs för att en annan BIM-programvara ska anses vara fullt ut kompatibel med Revit är svårt att utläsa. SISAB anger endast att ingen information får gå förlorad i en konvertering och att ”originalformatet i alla avseenden fungerar såsom originalformat levererade från Revit”, något som i sig är oklart vad som menas. Vidare är det SISAB som ska bedöma uppfyllnadsgraden av likvärdigheten. Det framgår dock inte närmre hur bedömningen av uppfyllnadsgraden av likvärdigheten kommer att göras. Det är omöjligt för en leverantör att på förhand veta om deras lösning kommer att godtas.

SISAB

SISAB arbetar idag i systemet Revit. Arkitektritningar måste levereras i ett format som är kompatibelt med den befintliga IT-miljön. Mot bakgrund av hur viktigt det är att ritningarna i alla lägen är tillförlitliga och korrekta kan ingen informationsförlust accepteras. Det är inte heller acceptabelt med leverans i andra programvaror som SISAB:s personal inte använder, förfogar över eller är utbildade i. Om SISAB skulle öppna upp för format som inte är kompatibla med Revit skulle det medföra omfattande och återkommande merarbete. Det är fråga om en stor informationsmängd över flera års tid. Det förutsätter ett automatiserat och standardiserat arbetssätt. Manuell hantering i varje enskilt fall är inte acceptabelt.

Revitsystemet är en förutsättning för upphandlingen men utgör inget krav på själva upphandlingsföremålet i den mening som avses i 9 kap. LOU. Kravet härrör från den befintliga IT-miljön men omfattas inte av upphandlingen då systemet redan finns på plats hos SISAB. Att SISAB skulle beskriva sitt befintliga system i kvalitativa termer och utan att nämna varumärket Revit framstår som ett udda synsätt.

Alla leverantörer behandlas lika inför det aktuella kravet som är både proportionerligt och transparent. För SISAB skulle det få orimliga tekniska och ekonomiska konsekvenser att i upphandlingen tillåta leveranser av handlingar i alla möjliga på marknaden förekommande format.

Förvaltningsrättens bedömning

SISAB har i egenskap av upphandlande myndighet stor frihet vid utformandet av upphandlingsdokumenten (RÅ 2010 ref. 78). Även upphandlingsdokument som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50). Den stora friheten grundar sig i att det är den upphandlande myndigheten

som faktiskt ska köpa de varor, tjänster eller byggentreprenader som är föremål för upphandling och därmed definierar sitt behov.

Av principerna om likabehandling och öppenhet följer bl.a. att samtliga villkor och bestämmelser i upphandlingsdokumenten ska vara formulerade på ett klart, precist och entydigt sätt för att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare ska kunna förstå den exakta innebörden av dessa och tolka dem på samma sätt (se EU-domstolens avgörande i mål C-19/00, Siac, p. 42).

Proportionalitetsprincipen syftar till att förhindra att den upphandlande myndigheten ställer större krav på leverantören eller leveransen än vad som behövs och vad som är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Tanken är att de uppställda kraven ska ha ett naturligt samband med, och stå i proportion till, det behov som ska täckas (Kammarrätten i Stockholms avgörande den 22 oktober 2014 i mål nr 3560-14).

För att vara förenliga med proportionalitetsprincipen ska de krav som den upphandlande myndigheten ställer upp vara både nödvändiga och ändamålsenliga med hänsyn till det syfte som eftersträvas (se RÅ 2010 ref. 78 och HFD 2016 ref. 37 I och II). En proportionalitetsprövning sker vanligen i tre steg. Det första innefattar frågan om åtgärden är ägnad att tillgodose det avsedda ändamålet. Det andra steget utgörs av en prövning av om den är nödvändig för att uppnå det avsedda ändamålet. Till sist bedöms om den fördel som det allmänna vinner står i rimlig proportion till den skada som åtgärden förorsakar berörda enskilda intressen (se HFD 2016 ref. 37 I och II).

Det aktuella upphandlingsföremålet är konsulttjänster och inte IT-miljön i sig. Skrivningarna i upphandlingsdokumenten om Revit innebär enligt domstolens mening inte ett krav på själva upphandlingsföremålet. Kravet får i stället uppfattas som en beskrivning av kompatibilitet med den befintliga IT-miljön, i

vilken de offererade konsulttjänsternas leverans ska fungera. En sådan beskrivning bör enligt förvaltningsrättens mening i normalfallet kunna lämnas i upphandlingsdokumenten utan att stå i strid med bestämmelsen i 9 kap. 6 § LOU (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 22 oktober 2014 i mål nr 3560-14).

Eftersom upphandlingen avser tjänster som ska fungera med den befintliga IT-miljön, och inte själva programvaran i sig, anser förvaltningsrätten att hänvisningen till ett visst varumärke inte avser sådana tekniska specifikationer på upphandlingsföremålet som avses i bestämmelsen i 9 kap. 6 § LOU (jfr Kammarrätten i Jönköpings avgörande den 10 juni 2014 i mål nr 229-14 och artikel 42 punkt 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU.). Den bestämmelsen är således inte tillämplig i målet och någon skyldighet att ange orden ”eller likvärdigt” har därför inte funnits.

Av kravställningen framgår att det inte endast är originalformat i Revit som SISAB godtar. Att en eller flera leverantörer inte erbjuder tjänster och filer som är kompatibla med Revit eller att de behöver lägga ned omfattande arbete på att anpassa befintlig programvara eller övergå till en annan innebär inte att kravställningen står i strid med likabehandlingsprincipen. Kravställningen medför visserligen en fördel för leverantörer som kan offerera tjänster i Revit i jämförelse med andra som inte kan göra det. Domstolen bedömer dock att kravet är sakligt motiverat och därmed finner förvaltningsrätten att det inte står i strid med likabehandlingsprincipen.

Såvitt framkommit har det aktuella kravet till syfte att de upphandlande tjänsterna ska vara kompatibla med den befintliga IT-miljön utan att orsaka merarbete och merkostnader för SISAB samt för att anställda ska kunna redigera data vid exempelvis ombyggnationer. Att kravet är lämpligt och effektivt utifrån detta syfte är enligt förvaltningsrättens mening klart. Bolaget

förefaller inte i sin ansökan om överprövning vara av en annan uppfattning. Proportionalitetsprincipen kan därför inte anses åsidosatt av denna anledning.

Förvaltningsrätten bedömer också att kravet är nödvändigt om syftet ska uppnås. De alternativ som bolaget angett, såsom att tillåta andra filer från programvaror, har SISAB redan öppnat för och tillåter. En viss begränsning av filformat och kompatibilitet med redan befintlig IT-miljö gör inte att kravet inte är nödvändigt. Ett för öppet formulerat krav skulle leda till oacceptabelt merarbete för SISAB (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 22 oktober 2014 i mål nr 3560-14). Inte heller av denna anledning kan proportionalitetsprincipen anses åsidosatt.

Vid prövningen av om kravets negativa effekt är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet har det inte framkommit annat än att kravet fått den negativa effekten att i vart fall bolaget valt att inte lämna anbud. Det har däremot inte kommit fram att bolaget faktiskt varit förhindrat att lämna anbud, t.ex. genom att utreda om den programvara som bolaget använder eller avser använda är fullt kompatibel med kravställningen. Hur andra potentiella leverantörer har påverkats av kravet framgår inte klart av utredningen i målet.

Att en kravställning får till effekt att en leverantör inte kan lämna anbud kan ur ett upphandlingsperspektiv förvisso anses vara negativt. Det förhållandet att ett krav medför en viss begränsning av vilka som kan lämna anbud och att kanske endast ett begränsat antal leverantörer kan uppfylla det medför inte i sig att kravet är oförenligt med de upphandlingsrättsliga principerna. Det ska här påpekas att den upphandlande myndigheten har stor frihet när det gäller att bestämma vad som ska upphandlas och vilka krav som ska ställas i upphandlingen.

Bolaget har uppgett att de negativa effekterna kan undvikas om SISAB tillåter öppna standarder och andra programvaror. Att inte ha några begränsningar över huvud taget kring filformat och kompatibilitet med befintlig IT-miljö skulle enligt förvaltningsrättens mening leda till oskäligen arbetsinsatser för SISAB. De negativa effekterna framstår därför inte som oproportionerliga i förhållande till det eftersträfvade syftet. SISAB har inte heller på denna grund åsidosatt proportionalitetsprincipen.

Vid bedömning av tydligheten i skrivningarna i upphandlingsdokumenten måste hänsyn tas till upphandlingsföremålets karaktär (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 8 november 2023 i mål nr 3488-23).

Eftersom SISAB godkänner filer från andra BIM-programvaror, och därmed kan behöva göra en bedömning av uppfyllnadsgrad från fall till fall, bedömer domstolen att det måste finnas utrymme för något vagare kriterier för sådan uppfyllnad. Det finns inte heller någon skyldighet för SISAB att ange utförliga och detaljerade krav för vad som krävs för att programvaran ska godkännas.

Förvaltningsrätten bedömer att upphandlingsdokumenten innehåller tillräckligt tydliga anvisningar om vad som krävs för att filer från alternativa programvaror ska godkännas. Det är upp till anbudsgivarna att göra en bedömning av om de anser att den tilltänkta programvaran är fullt ut kompatibel med Revit i den mening att ingen information går förlorad. Utifrån informationen som anges i upphandlingsdokumenten har anbudsgivarna haft att fritt utforma sina lösningar på ett sätt som de bedömer uppfyller SISAB:s krav.

Mot bakgrund av upphandlingsföremålet och den upphandlande myndighetens stora frihet att utforma sina upphandlingar bedömer domstolen att de ifrågasatta delarna av upphandlingsdokumenten är tillräckligt förutsebara och garanterar att samtliga anbudsgivare får möjlighet till nödvändig insyn i vad SISAB förväntat sig. En rimligt informerad och normalt omsorgsfull

anbudsgivare i en upphandling av detta slag bör därför förstå vad som kan tillmätas betydelse vid bedömningen. Sammantaget har det alltså inte kommit fram något som visar att upphandlingsdokumenten står i strid med transparensprincipen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har bolaget inte fört fram något som visar att SISAB genomför upphandlingen i strid med några bestämmelser i LOU eller några upphandlingsrättsliga principer. Det saknas därför skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot upphandlingen. Ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Christoffer Andersson Calafatis
Tf. chefsrådman

Specialistföredragande Hugo Leifman har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

Hur man överklagar

KR-09

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får Högsta förvaltningsdomstolen inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser,

och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.